

Na školách podvádějí i docenti

4. května 2007

Mistři v plagiátorství – Na českých univerzitách bují opisování. Pomohou počítačové programy?

System, který dokáže odhalit plagiáty ve studentských pracích, používají zatím jen dvě univerzity. Další se ale chtějí připojit.

PRAHA Docent Josef Šíma, který vede Katedru institucionální ekonomie na pražské Vysoké škole ekonomické, může o plagiátorství vyprávět ze dvou [úhlů](#) pohledu.

Setkává se s ním především jako učitel, když čas od času odhalí studenta, který odevzdanou práci opsal jinde. Nedávno se ale dostal do situace, kdy byl on sám „autorsky vykraden“.

Šíma před pár lety publikoval v odborném časopise Terra Libera svůj článek o ekonomii. Za nějakou dobu se týž text objevil ve sborníku pražské Pedagogické fakulty. S jediným rozdílem: podepsal ho docent Karel Šrédl z České zemědělské univerzity.

„Připadá mi to celkem neuvěřitelné. Vysokoškolský učitel má být tím, který na studenty nějak působí. Ne, že se sám dopouští plagiátorství,“ kroutí hlavou Šíma. Na případ se snažil upozornit několik institucí, jak ale sám říká, kauza nakonec vyšla spíše do ztracena.

Opisuje až polovina studentů

I když existují i další případy, kdy vysokoškolský učitel opsal [cizí](#) práci a pak ji publikoval jako svůj výtvar, je tento jev spíše doménou studentů. Podle kantorů takových případů stále přibývá. „Opisování při tvorbě seminárních nebo diplomových prací není nijak výjimečné. Obávám se, že se to může týkat až poloviny našich studentů,“ říká Milan Šorm, který působí v Ústavu [informatiky](#) na Mendelově lesnické a zemědělské univerzitě v Brně.

Tato vysoká škola je spolu s brněnskou Masarykovou univerzitou jediná v zemi, která disponuje speciálním počítačovým systémem na odhalování plagiátů. „System jsme si vyvinuli sami a spustili ho letos v lednu. Někaké statistiky, jak je to účinné, tedy zatím nemáme,“ vysvětluje Šorm.

Univerzitní systém podle něj dokáže odhalit jakoukoliv podobnost v odevzdaných bakalářských a diplomových pracích. Od příštího akademického roku se portfolio rozšíří také na seminární práce. „Problém trochu je, že to zatím dokážeme sledovat pouze v rámci naší univerzity. Pokud ale studenti opíší práci odevzdanou jinde, náš systém to už neodhalí, to už je pak jen na učiteli,“ říká Šorm. Vývojové centrum univerzity však podle něj už nyní hledá cestu, jak databázi studentských prací propojit i s dalšími českými univerzitami. „Snažíme se o nějaký národní registr závěrečných prací,“ dodává.

Od letošního akademického roku podobný systém spustila jako vůbec první v zemi Masarykova univerzita. I ten dokáže zatím najít plagiát pouze v rámci univerzitní databáze odevzdaných prací.

„Pracujeme ale na inovaci. Chceme, aby systém dokázal automaticky odhalit podobnosti i s texty, které jsou volně ke stažení na internetu,“ říká mluvčí Masarykovy univerzity Tereza Fojtová. Právě na internet se studenti podle pedagogů v případě, že hledají při psaní své práce nějakou „inspiraci“, obracejí nejčastěji.

Souhrnnou statistiku odhalených plagiátů univerzita zatím nevypracovala. „Učitelé už kvůli opisování vrátili pár seminárních prací. Zatím jde ale spíše o jednotlivé případy. Myslím, že zavedení tohoto systému mělo pro studenty hlavně odstrašující efekt,“ říká proděkan právnické fakulty Josef Kotásek.

Školy, které zmíněný software mají, zatím opisující studenty trestají mírně. „Vyloučení ze studia je teď spíše krajním řešením,“ říká Fojtová. Případy se řeší obvykle domluvou nebo přepracováním práce. „Do budoucna ale určitě přitvrdíme. Pokud odhalíme plagiát, ten student třeba nemusí být připuštěn ke státní zkoušce,“ dodává Šorm.

Systém, který umí odhalit opisování, se velmi zamlouvá i dalším vysokým školám. Jeho koupě je však finančně velmi náročná, a tak o něm uvažují zatím spíše teoreticky. „Nyní u nás probíhá výběrové řízení na nový univerzitní informační systém. Jeho součástí by měl být právě i tento systém,“ říká ale například prorektor Vysoké školy ekonomické Felix Koshin. Jeho uvedení do provozu je však podle něj reálné nejdříve za dva roky. Školu to bude stát asi milion a půl korun.

***

Jaké zdroje nejčastěji studenti využívají při opisování

- nejčastějším krokem studentů je zadání tématu práce do vyhledávače www.google.com, tzv. „googlování“

- pokud jde o běžná témata, ne příliš specializovaná, využívají studenti servery: www.seminarky.cz, www.ireferaty.cz

- velmi oblíbená je internetová encyklopedie www.wikipedia.cz

- internetové servery jednotlivých škol. kde studenti najdou vše od přepisu jednotlivých přednášek až po [elektronické](#) podoby seminární, bakalářských i diplomových prací. Na tyto [stránky](#) mají přístup většinou pouze studenti dané školy. Jedním z nejznámějších je server Vysoké školy ekonomické www.vsepes.cz

- současně každá univerzita vede elektronickou databázi prací. Do databáze mají studenti přístup z knihoven jednotlivých škol

Josef Šíma publikoval text. Pak ho našel v jiném časopise. Bohužel podepsaný jiným docentem.

JANA MACHÁLKOVÁ